

prima instanță - (judecătoria Ciocana mun. Chișinău) I. Secrieru,
instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) V. Pruteanu, A. Gavrilița, L. Popova,

DECIZIE

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către avocatul Ciolacu Serghei în interesele societății cu răspundere limitată „Vaptos”,

în pricina civilă înaintată de societatea cu răspundere limitată „Cri & Com” împotriva societății cu răspundere limitată „Vaptos” privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, prin care s-a respins cererea societății cu răspundere limitată „Vaptos” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 03 mai 2016 societatea cu răspundere limitată „Cri & Com” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Vaptos” solicitând încasarea datoriei în mărime de 41106,64 lei, dobânda de întârziere în mărime de 15863,48 lei, rata inflației în sumă de 7234,77 lei, cheltuieli de plata taxei de stat în mărime de 1926,15 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 6000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de antrepriză din 22 aprilie 2013 încheiat între societatea cu răspundere limitată „Cri & Com” și societatea cu răspundere limitată „Vaptos” prin care întreprinzătorul s-a obligat să îndeplinească la comanda clientului și conform proiectului de deviz și cheltuieli lucrările indicate în pct.2 al contractului și să transmită rezultatele lucrărilor, iar clientul s-a obligat să primească rezultatele lucrărilor și să le plătească.

Întreprinzătorul era obligat să îndeplinească lucrări de excavare și transportare a excavatorului.

Indică reclamantul că, conform prevederilor contractuale, societatea cu răspundere limitată „Vaptos” era obligat în decurs de două zile de la primirea înștiințării să examineze și să recepționeze lucrările.

Totodată, conform pct.2.2.2. al contractului, urma să efectueze achitarea lucrării recepționate timp de zece zile bancare de la momentul recepționării.

Menționează că, în baza prezentului contract, societatea cu răspundere limitată „Cri & Com” a acordat societății cu răspundere limitată „Vaptos” mai multe servicii.

La 25 aprilie 2013 între societatea cu răspundere limitată „Cri & Com” și societatea cu răspundere limitată „Vaptos” a fost semnat procesul verbal de recepție a lucrărilor efectuate, prin care ultima a acceptat lucrările executate.

Însă, societatea cu răspundere limitată „Vaptos” și-a executat parțial obligația de plată acumulând o datorie formată în urma neachitării integrale a facturii din 30 mai 2014 și a facturii din 21 iulie 2014 în mărime de 41106,64 lei.

Totodată susține că din cauza neîndeplinirii obligațiilor, pârâtul este obligat să achite dobânda de întârziere și plata pentru rata inflației.

Prin hotărârea judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 05 octombrie 2016 cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Cri & Com” a fost admisă parțial.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Vaptos” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Cri & Com” datoria în mărime de 41106,64 lei, dobânda de întârziere în mărime de 15863,48 lei, cheltuieli de asistență juridică în mărime de 4000 lei și cheltuieli de transport în mărime de 2838,48 lei, în total suma de 63808,60 lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței, la 03 noiembrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Vaptos” a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 05 octombrie 2016, solicitând casarea parțială a hotărârii judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 05 octombrie 2016 în partea ce ține de încasarea dobânzii de întârziere, a cheltuielilor de judecată și cheltuielilor de transport.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel.

S-a acordat apelantului termen pentru prezentarea apelului motivat și prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 357 lei, până la 21 decembrie 2016, ora 10⁰⁰.

S-a explicat apelantului că în cazul neînălăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 20 decembrie 2016 apelantul societatea cu răspundere limitată „Vaptos” a depus apel motivat.

Tot la 20 decembrie 2016 apelantul prin cerere a solicitat scutirea de la plata taxei de stat invocând situația materială dificilă și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016 s-a respins cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat.

S-a acordat apelantului societatea cu răspundere limitată „Vaptos” termen suplimentar pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 357 lei, până la 08 februarie 2017, ora 11⁰⁰.

La 27 ianuarie 2017 avocatul Ciolacu Serghei acționând în interesele societății cu răspundere limitată „Vaptos” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, solicitând, casarea încheierii recurate și scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel neîntemeiat a respins demersul privind scutirea de la plata taxei de stat, soluția fiind neargumentată și nemotivată, fără a se indica motivele respingerii cerinței înaintate.

Susține recurentul că, are o situație financiară precară din acest motiv este în imposibilitatea achitării taxei de stat.

Prin soluția instanței de apel i s-a încălcat dreptul de acces la justiție prin impunerea la plata taxei de stat, și i se îngrădește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

În drept a invocat prevederile art.85 alin.4) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de declararea a recursului, instanța constată că Curtea de Apel Chișinău a emis decizia la 21 decembrie 2016.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Potrivit scrisorii de comunicare a instanței de apel, decizia a fost expediată în adresa participanților la proces la 26 decembrie 2016 și recepționată de către recurent la 23 ianuarie 2017 (f.d.189).

Cererea de recurs a fost depusă la 27 ianuarie 2017, astfel potrivit prevederilor art. 425 în colaborare cu prevederile art.111 din Codul de procedură civilă, recursul a fost depus în termen.

Analizând legalitatea încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs, Colegiul consideră recursul drept neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit.a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând materialele dosarului, instanța de recurs constată următoarele:

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016 s-a respins cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a acordat termen suplimentar pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în sumă de 357 lei, până la 08 februarie 2017, ora 11⁰⁰.

Recurentul consideră încheierea recurată drept neîntemeiată și ilegală.

Instanța de recurs constată că liberul acces la justiție nu interzice statului să stabilească anumite taxe ce trebuie achitate în situația înaintării anumitor cereri de chemare în judecată, ci impune ca acestea să nu fie atât de împovărătoare încât persoanele interesate să-și vadă accesul la justiție golit de conținut și de posibilitatea efectivă în a-l exercita.

De aceea, legislația a prevăzut atât situațiile în care acțiunile în justiție sunt scutite de taxele de stat și, a stabilit condițiile și procedura pentru persoanele ale căror posibilități financiare nu le permit achitarea taxelor cerute de lege, pentru a sesiza instanța de judecată.

În acest sens, instanța de recurs relevă că, potrivit, art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Articolul 84 din Codul de procedură civilă statuează că, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea

intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 3 pct. 1) lit. a) din Legea taxei de stat, nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial se achită taxa de stat de 3% din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar numai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50 000 lei de la persoanele juridice. *Litera j) din art. 3 al Legii taxei de stat, statuează că, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor judecătorești se achite 75% din taxa ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.*

Apelantul la depunerea apelului motivat a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat probe ce a-r demonstra situația materială precară invocată și imposibilitatea achitării taxei de stat, care ar sta la baza scutirii acestuia de la plata taxei de stat.

Colegiul reține, că apelantul nu a indicat motivele și probele justificative care demonstrează situația materială precară și imposibilitatea achitării taxei de stat.

Potrivit art. 85 alin. 4) Codul de procedură civilă, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător sau instanța judecătorească de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens.

În conformitate cu art. 365 al. 4) Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 368 al. 1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu dea curs cererii, acordând-i apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a nu da curs cererii de apel depusă societatea cu răspundere limitată „Vaptos” și obligarea acesteia la plata taxei de stat.

Potrivit art.118 alin.1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Colegiul conchide că scutirea de la achitarea taxei de stat *se dispune în baza unor probe pertinente, însă la materialele dosarului nu există probe veridice și reale care indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.*

De asemenea, contestând cu recurs încheierea privind respingerea scutirii de la plata taxei de stat, recurentul la fel nu a prezentat careva probe în vederea justificării imposibilității achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Nu a prezentat probe care să demonstreze veniturile întreprinderii, sau să probeze lipsa mijloacelor financiare or, în susținerea afirmației nu au fost prezentate înscrisuri confirmative.

Prin urmare impunerea achitării plății taxei de stat, pentru examinarea apelului, *nu reprezintă limitarea accesului la justiție, or lipsește proporționalitatea scopului urmărit și mărimea taxei de stat achitată.*

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că, art. 6 § 1 din Convenție îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Astfel, acest articol consfințește un „drept la o instanță“, în cadrul căruia dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța în materie civilă, nu constituie decât un singur aspect.

Cu toate acestea, Curtea admite că, potrivit jurisprudenței sale constante, *„dreptul la o instanță“ nu este absolut.* El se pretează unor limitări deoarece, prin însăși natura sa, el impune o reglementare din partea statului care poate să aleagă mijloacele pe care să le utilizeze în acest scop. În aceasta privință, Curtea reamintește ca ea nu a exclus niciodată ipoteza ca interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy-Miloslavsky împotriva Regatului Unit, p. 80–81, §§ 61 și Kreuz împotriva Poloniei, § 59).

Totodată instanța atestă că recurentul nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică că, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Prin obligarea apelantului de către instanța de apel la plata taxei de stat, pentru examinarea cererii de apel depusă, *nu se încalcă dreptul reclamantului privind liberul acces la justiție*, prevăzut atât de legislația internă cît și de internațională.

În jurisprudența sa CtEDO a precizat printre altele că o limitare nu ar trebui considerată ca compatibilă cu art.6 decât: dacă ea urmărește un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

În cauza *Larco și alții c. României* Curtea a indicat că nu este exclusă niciodată ipoteza conform căreia interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță.

Prin urmare, stabilirea de către stat în sarcina justițiabililor a *obligației de plată a unei taxe judiciare de timbru nu reprezintă o ingerință în dreptul de acces liber la justiție*, în măsura în care scopul instituirii acesteia îl reprezintă buna funcționare a justiției, iar cuantumul său *nu este excesiv*, neimpunând justițiabilului o sarcină exorbitantă de natură a leza dreptul acestuia în substanța sa.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recurentul nu este lipsit de dreptul de a solicita în instanța de apel în conformitate cu art. 86 alin.1) din Codul de procedură civilă, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat.

Având în vedere cele expuse, încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016 este legală, fiind adoptată cu aplicarea corectă a normelor de drept material și cu respectarea normelor de drept procedural, și urmează a fi menținută.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Ciolacu Serghei în interesele societății a cu răspundere limitată „Vaptos”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2016, prin care s-a respins cererea societății răspundere limitată „Vaptos” privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Galina Stratulat

judecători

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari